

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

Moderniseringsdepartementet
Postboks 8004 Dep.

0030 OSLO

MODERNISERINGSDEPARTEMENTET
ARKIVKODE 45
06 JULI 2005
SAKSB.
SAKSNR. 200501325-135

Deres ref
200404123

Vår ref
04/3701-14 IRE

Dato 05 JUL 2005

Revidering av regelverket for offentlige anskaffelser - høring

Vi viser til brev av 6. april 2005.

Kommunal- og regionaldepartementet har følgende merknader:

Heving av den nasjonale terskelverdien:

Heving av den nasjonale terskelverdien fra 200 000 kroner til 500 000 kroner, begge eks. mva., er positivt med tanke på de store administrative kostnadene kommuner og fylkeskommuner og statlige myndigheter har hatt med dagens lave terskelverdi sammenlignet med de besparelser de antas å ha fått ved å gjøre bedre innkjøp.

Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om ikke terskelverdien kunne vært høyere. Vi kan ikke se at det er gitt noen klar begrunnelse for hvorfor man har valgt en beløpsgrense på akkurat 500 000 kroner. Det må imidlertid erkjennes at det er vanskelig å finne det riktige krysningspunktet mellom transaksjonskostnader og innsparinger samtidig som de viktige hensynene bak regelverket om offentlige anskaffelser ivaretas.

KRD ønsker å understreke at vi ser heving av terskelverdien som et riktig skritt i retning av forenkling og brukervennlighet for innkjøperne, og vi regner med at MOD vil vurdere grensen i lys av brukernes erfaringer.

KRD ber om at MOD i merknadene til forskriften også vurderer/omtaler et alternativt

Postadresse:
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Kontoradresse:
Akersg. 59

Telefon *
22 24 90 90 /
Org. nr.:
972 417 858

Plan- og
administrasjonsavdelingen
Telefaks:
22 24 27 70

Saksbehandler:
Irene Ekeli
22 24 68 69

regelverk uten nasjonale terskelverdier. Uansett bør det gis en mer eksplisitt begrunnelse for hvorfor nasjonale terskelverdier synes nødvendig og hensiktsmessig.

Innføring av overtredelsesgebyr mot ulovlige direkte anskaffelser:

KRD er i tvil om det bør være en straffesanksjon i form av et overtredelsesgebyr ved ulovlige direkte anskaffelser. Det dreier seg riktignok om alvorlige brudd på regelverket når konkurranser som skulle vært kunngjort, ikke blir det. Dette svekker konkurransen og tilliten til det offentlige. En slik sanksjonsordning som foreslått betyr imidlertid at man innfører en særskilt hjemmel for å straffe innkjøperne i kommuner – utover det alminnelige straffeansvaret alle offentlige ansatte er underlagt i forbindelse med sitt arbeide. Vi vil minne om at det ikke på noe annet lovområde er nedfelt straffansvar for kommunalt ansatt. Hvorvidt overtredelsesgebyr skal innføres mener KRD kommunene selv skal avgjøre. En eventuell innføring av slikt straffansvar i særlovgivningen, bør derfor vurderes i en større sammenheng.

Etter KRDs oppfatning er det videre uklart hva som menes med grov uaktsomhet i forbindelse med anskaffelser som er foretatt ved direkte henvendelse til en eller flere leverandører på tross av at det foreligger kunngjøringsplikt i henhold til regelverket. Relaterer begrepet "grov uaktsomhet" seg til misforståelse/feiltolkninger av regelverket (rettsvillfarelse) rundt offentlige anskaffelser eller gjelder det faktum i saken? Eksempelvis mener MOD at feiltolking av når kunngjøringsplikten inntreer vil være en unnskyldelig overtredelse og dermed ikke gjenstand for sanksjon. I andre sammenhenger - som ved forståelsen av regelverket om tollplikt - vil jo ikke en ren rettsvillfarelse være straffebefriende.

Det er etter KRDs oppfatning under enhver omstendighet positivt at MOD har lagt seg på at det må foreligge en *kvalifisert* uaktsomhet før det blir tale om å ilegge et overtredelsesgebyr, men skyldkravets forhold til begrepet "rettsvillfarelse" bør klargjøres.

Når det gjelder størrelsen på overtredelsesgebyret forslås dette satt ut fra en totalvurdering, med et tak på 15 prosent av anskaffelsens verdi. En maksimumsgrense på 15 prosent kan utgjøre en meget høy bot i mange saker og ramme svært hardt. Det er derfor fornuftig at det er KOFA som skal få ansvaret for å ilegge overtredelsesgebyret, hvis man først mener at det er nødvendig å ha et slikt gebyr. Gjennom sin lange erfaring med klagebehandling vil KOFA ha gode forutsetninger for å vurdere om det foreligger grov uaktsomhet og fastsette størrelsen på gebyret.

Protokollplikt for alle anskaffelser over 50 000 kroner:

KRD mener at protokollplikt kan være en god ting – som i seg selv har oppdragende effekt. Dersom protokollplikten innføres er det viktig at protokollføringen kan foretas på en enkel måte, og det er positivt at det lages et skjema for protokollføringen som vedlegg til den nye anskaffelsesforskriften.

KRD har forståelse for at det er et større behov for etterprøvbarehet når den nasjonale terskelverdien blir hevet til 500 000 kroner og innkjøp under denne grensen ikke blir kunngjort, men etter vår oppfatning er en beløpsgrense på 50 000,- satt for lavt. Vi mener at en grense på 200 000 kroner er mer naturlig - lik dagens nasjonale terskelverdi. Vi ber derfor MOD om å revurdere den foreslåtte grensen.

Regelverk under terskelverdien:

Når det gjelder innkjøp under terskelverdien er innkjøperne fortsatt bundet av de grunnleggende kravene i lovverket (anskaffelsesloven § 5) som innebærer at det skal være gjennomsiktighet, konkurranse, likebehandling og objektive kriterier også under 500 000 kroner. Mange innkjøpere - og da særlig mindre kommuner - vil derfor fortsatt ha mye arbeid med anskaffelser under denne summen. Det bør tas hensyn til deres behov for forenklinger under det videre arbeidet med regelverket for offentlige anskaffelser.

Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering

KRD har en generell merknad om offentlige anskaffelser og oppfølging av tiltak 5.1.2 i Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering.

Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering 2002-2006, tiltak 5.1.2 lyder slik:

"Regjeringen vil utforme krav om å ivareta ikke-diskriminering hos leverandører til statlige anskaffelser. Statlige virksomheter har, i kraft av å være innkjøpere, mulighet til å påvirke bedriftene de kjøper varer og tjenester fra. Dette kan være et viktig virkemiddel for å påvirke økonomiske aktørers handlinger. Regjeringen vil benytte dette virkemiddelet for å støtte prinsippene om like muligheter på arbeidsmarkedet uavhengig av etnisk opprinnelse. Regjeringen vil derfor utforme krav om at ikke-diskriminering ivaretas hos leverandører til statlige anskaffelser. Regjeringen vil ved gjennomføring av handlingsplanen utforme krav som på best mulig måte ivaretar dette målet."

Vi viser til tidligere korrespondanse der Moderniseringsdepartementet har skissert følgende oppfølging av det nevnte tiltaket i Handlingsplanen:

- I forbindelse med revisjon av regelverket for offentlige anskaffelser ble det vist til at arbeidet med revideringen gir en god anledning til å innføre virkemidler som sikrer handlingsplanens mål på en effektiv måte.
- Rundskriv til statlige etater med krav om at leverandører blir avvist dersom de har gjort seg skyldig i straffbare forhold eller brudd på faglige eller etiske krav i bransjen. I tillegg foreslår Moderniseringsdepartementet en omtale av temaet i forbindelse med utarbeidelsen av veiledningsmaterialet til nytt regelverk.

- Egenerklæring om ikke-diskriminering (i likhet med HMS-erklæring).

I Ot.prp. nr. 33 (2004-2005) om lov om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion mv. (diskrimineringsloven) ble det i kapittel 18.3.4 om bruk av ikke-diskrimineringsklausuler uttalt:

"Moderniseringsdepartementet vil i forbindelse med revisjonen av regelverket foreslå hvordan man kan sikre at hensynet til ikke-diskriminering blir ivaretatt på en effektiv måte, og legge fram forslag til tiltak ved høring av ny forskrift."

På denne bakgrunn og på grunnlag av tidligere kontakt, hadde vi forventet å bli tatt med i en dialog med Moderniseringsdepartementet i forkant av at saken ble sendt på høring. Vi vil imidlertid understreke at vi ønsker å bli med i den videre dialog etter høringsrunden om utformingen av den endelige forskriften.

Et viktig spørsmål er om det skal innføres en plikt til å benytte ikke-diskrimineringsklausuler ved statlige anskaffelser. Vi savner en vurdering fra Moderniseringsdepartementet på dette punkt, da tiltaket ifølge handlingsplanen skal omfatte "krav".

Uansett mener vi at forskriften må synliggjøre adgangen til å bruke ikke-diskrimineringsklausuler på en tydelig måte. Vi ber derfor om at dette begrepet kommer fram av forskriftsteksten. Paragraf 3-8 nr 2 siste punktum kan for eksempel lyde slik:

"Slike betingelser kan blant annet omfatte sosiale hensyn, herunder ikke-diskrimineringsklausuler, og miljøhensyn."

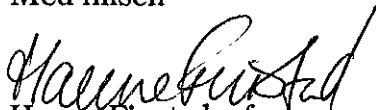
Vi savner også en redegjørelse for bruk av slike klausuler i kommentarene til forskriftene, og vil vise til at dette må inngå i den veiledningen som skal gis om det nye regelverket.

Vi er ved telefon 16. juni 2005 blitt kjent med at MOD skal i gang med å utarbeide egenerklæring om ikke-diskriminering.

I brevet av 28. oktober 2004 ble det også bedt om en vurdering av de tiltak som er nevnt i EUs utredning om ikke-diskrimineringsklausuler (Study of the Use of Equality and Diversity Considerations in Public Procurement) som inngår i EUs Handlingsprogram for å bekjempe diskriminering. Utredningen fulgte som vedlegg til brevet herfra. I brevet herfra ble det etterlyst en vurdering av muligheten for å gjennomføre tiltak under utførelsen av kontrakten, jf, utredningens kapittel 7. Vi kan ikke se at noen slik vurdering foreligger. Vi mener særlig at det er aktuelt å vurdere tiltak som er omtalt i

kapittel 7.2.3 (Compliance Clauses) og kapittel 7.2.4 (Training Policies) i rapporten, og vi vil be om en begrunnet tilbakemelding om disse tiltakene. Utredningen henviser blant annet til eksempel fra Sverige, der Nämnden för offentlig upphandling har utarbeidet veiledning, eksempel på antidiskrimineringsklausul mv. Materialet finnes på ww.nou.se.

Med hilsen

Hanne Finstad e.f
avdelingsdirektør

Irene Ekeli
seniorrådgiver